

10.6.2021

Julkinen

Liikenne- ja viestintäministeriö

Viite: VN/1747/2021

Hallituksen esitys laiksi Suomen ja Venäjän väliseen rautatieliikennesopimukseen sovittujen muutosten voimaansaattamisesta sekä laiksi raideliikennelain muuttamisesta VR-Yhtymän kommentit

VR-Yhtymä Oy (VR) kiittää mahdollisuudesta lausua otsikkokentässä mainitussa asiassa ja lausuu siitä seuraavaa:

Raideliikennelaki

§ 192 Siirtymäsäännökset

Raideliikennelakiin on kirjattu siirtymäsäännös, jonka mukaan rautatieyrityksen, joka vastaa myös rataverkon hallinnasta, on järjestettävä rataverkkonsa tämän lain 104-107, 109 sekä 111 §:n edellyttämällä tavalla viimeistään 1.7.2022 alkaen.

VR kannattaa yllä esitettyä siirtymäsäännöstä ja pitää sitä ehdottoman välttämättömänä, koska komissiolta ei ole saatu vastausta Suomen 1.3.2019 lähettämään kirjeeseen, jossa esitettiin muutosta komission Suomen strategisesti merkittävistä paikallisista rataverkoista annettuun täytäntöönpanopäätökseen. Komissio on epävirallisissa keskusteluissa alustavasti indikoinut, että VR-Yhtymä Oy:n yksityisraiteita voitaisiin jatkossa rautatiemarkkinoita koskevassa lainsäädännössä kohdella palvelupaikkoina. Näin ollen ei olisi perusteltua vaatia, että VR-Yhtymä Oy:n yksityisraiteet olisi eriytettävä erilliseen tytäryhtiöön, jos yhtiön yksityisraiteita kohdeltaisiin jatkossa palvelupaikkoja koskevan lainsäädännön mukaisesti.

Suomen ja Venäjän välinen rautatieliikennesopimus

Perustelut

1.1 Tausta

Ministeriöiden välisen sopimuksen teknisiin liitteisiin kohdistuu jatkuvia muutostarpeita etenkin teknislainsäädännöllisen kehityksen sekä uuden kaluston käyttöönoton johdosta. Koska Suomen ja Venäjän välinen suora kansainvälinen rautatieliikenne hoidetaan venäläisellä ja muiden rautatieliikenteen yhteistyöjärjestöön kuuluvien valtioiden eli OSJD-valtioiden yhteisellä kalustolla, kalustoon ja niiden käyttöön liittyviä teknisiä määräyksiä ministeriöiden välisen sopimuksen liitteissä joudutaan muuttamaan sitä mukaa, kun OSJD:n kansainvälisiä

10.6.2021

Julkinen

rautateiden rahtikuljetuksia koskevaa sopimusta (SMGS) ja kansainvälisiä rautateiden henkilöliikenteen kuljetuksia koskevaa sopimusta (SPMS) sekä niiden nojalla annettuja standardeja muutetaan.

VR toteaa yllä mainittuun kohtaan liittyen, että Suomen ja Venäjän välinen suora kansainvälinen rautatieliikenne hoidetaan venäläisellä ja muihin IVY-maihin ja Baltian maihin rekisteröidyillä kalustolla. Lisäksi kalustoon ja niiden käyttöön liittyviä teknisiä määräyksiä on muissakin sopimuksissa kuin SMGS:ssä. VR esittää seuraavia muutoksia tekstiin:

Ministeriöiden välisen sopimuksen teknisiin liitteisiin kohdistuu jatkuvia muutostarpeita etenkin teknislainsäädännöllisen kehityksen sekä uuden kaluston käyttöönoton johdosta. Koska Suomen ja Venäjän välinen suora kansainvälinen rautatieliikenne hoidetaan venäläisellä ja muiden rautatieliikenteen yhteistyöjärjestöön kuuluvien valtioiden eli OSJD-valtioiden yhteisellä kalustolla ja muihin IVY-maihin ja Baltian maihin rekisteröidyillä kalustolla, kalustoon ja niiden käyttöön liittyviä teknisiä määräyksiä ministeriöiden välisen sopimuksen liitteissä joudutaan muuttamaan sitä mukaa, kun niihin liittyviä sopimuksia, OSJD:n kansainvälisiä rautateiden rahtikuljetuksia koskevaa sopimusta (SMGS) ja kansainvälisiä rautateiden henkilöliikenteen kuljetuksia koskevaa sopimusta (SPMS) sekä niiden nojalla annettuja standardeja muutetaan.

3. Keskeiset ehdotukset

Jos kauttakulkuliikenteen kuljetuksissa käytetään CIM-SMGS-rahtikirjaa, sovelletaan CIM-alueella tämän valtiosopimuksen määräyksiä, ellei CIM-SMGS-rahtikirjan ohjeessa ole ohjeistettu toisin CIM-oikeussäännöksissä ole määrätty toisin.

4. Esityksen vaikutukset

Nykyisellään Suomesta on 1-4 konttijunaa kuukaudessa Kiinaan

VR toteaa, että nykyisellään Suomesta on 4-6 konttijunaa kuukaudessa Kiinaan.

2. pykälä

Vaunun omistaja on luonnollinen henkilö tai oikeushenkilö, joka hallinnoi vaunua omistusoikeuden tai muun lakiin perustuvan oikeuden nojalla.

VR pyytää tarkistamaan, olisiko tässä yhteydessä parempi käyttää termiä "haltija" (venäjänkielinen vastine on "владелец"), joka hallinnoi vaunua omistusoikeuden tai muun lakiin perustuvan oikeuden nojalla.

30. pykälä

10.6.2021

Julkinen

CIM-SMGS-rahtikirjan käyttömahdollisuuden myös Suomeen suuntautuviin tai täältä Venäjän kautta kolmansiiin maihin suuntautuviin kauttakulkuliikenteen kuljetuksissa toivotaan osaltaan parantavan kansainvälisten rautateiden rahtiliikenteen kuljetusten sujuvuutta ja siten myös Suomen kautta kulkevan kauttakulkuliikenteen kilpailukykyä suhteessa Keski-Euroopan rautatiereittien kilpailukykyyn.

VR haluaa nostaa esille, että kauttakulkukuljetuksia on myös kolmansista maista Suomeen ja esittää seuraavaa lisäystä:

CIM-SMGS-rahtikirjan käyttömahdollisuuden myös Suomeen suuntautuviin tai täältä Venäjän kautta kolmansiiin maihin suuntautuviin kauttakulkuliikenteen kuljetuksissa, tai kolmansista maista Suomeen suuntautuviin kuljetuksissa, toivotaan osaltaan parantavan kansainvälisten rautateiden rahtiliikenteen kuljetusten sujuvuutta ja siten myös Suomen kautta kulkevan kauttakulkuliikenteen kilpailukykyä suhteessa Keski-Euroopan rautatiereittien kilpailukykyyn.

4. Kauttakulkuliikenteen kuljetuksissa Suomen tasavallasta Venäjän federaation kautta kolmansiiin maihin ja vastakkaisessa suunnassa kolmansista maista voidaan käyttää tämän artiklan 1 kohdassa tarkoitetun rahtikirjan ohella CIM-SMGS-rahtikirjaa.

37. pykälä

Jos vaunu on ylikuormattu sen enimmäiskantavuutta painavammaksi, kuljetusmaksut lasketaan erilliseen vaunuun kuormatun kuorman osalta siten, että tämä katsotaan omaksi lähetykseksi siltä asemalta, jossa erilliseen vaunuun kuormaaminen tapahtuu aina määräasemalle saakka.

VR pyytää tarkentamaan, huomioiko tämä myös radan akselipainorajoituksista johtuvat ylikuormat.

6. Mikäli vaunu on ylikuormattu sen enimmäiskantavuutta painavammaksi, kuljetusmaksut lasketaan erilliseen vaunuun kuormatun kuorman osalta siten, että tämä osa katsotaan omaksi lähetykseksi siltä asemalta, jossa erilliseen vaunuun kuormaaminen tapahtui, määräasemalle saakka.

VR toteaa, että Suomessa rataverkko asettaa myös rajoituksia sallituille akselipainoille, sallittu vaunupaino voi jäädä alle vaunun enimmäiskantavuuden.

§ 186 a Siirtoluvat

Kyseinen muutos ei VR:n näkemyksen mukaan muuta oleellisesti nykyisiä käytäntöjä.

VR on tähänkin saakka joutunut hakemaan poikkeuslupan kalustolle, jolla ei ole raideliikennelain mukaista käyttöönottolupaa tai

10.6.2021

Julkinen

markkinoillesaattamislupaa. Vastaava lupa on haettu myös metrojunien siirtoa varten. Myös mainittu todistelu luvan saamiseksi lakiluonnokseen kirjatun perusteella vastaa aiempaa menettelyä.

VR-Yhtymä Oy

Jonna Juslin
johtaja, yhteiskuntasuhteet ja kansainväliset asiat